

FluxBox Kurulumu ve Kullanımı

Yazan:

Arman Aksoy

<armish (at) linux-sevenler.de>

Yazan:

Erkan Kaplan

<erkan (at) linux-sevenler.de>

12 Aralık 2002

Özet

FluxBox, BlackBox kaynak koduna dayanılarak geliştirilmiş bir X Pencere yöneticisidir. Belgede kurulum ve kullanım ipuçlarına değinilmiştir.

Konu Başlıkları

1. FluxBox Nedir ?	3
2. İndirme	3
3. Kurulum	3
3.1. Yapılandırma Seçenekleri	3
4. FluxBox Ayarları	4
4.1. X Giriş Penceresine FluxBox'ın Eklenmesi	4
4.1.1. GDM kullanıyorsanız	4
4.1.2. KDM kullanıyorsanız	4
4.2. X'i Linux Konsolundan Çalıştırıyorsanız	6
5. FluxBox Kullanımı	6
5.1. FluxBox Araç Çubuğu	6
5.2. FluxBox Menüsü	7
5.3. FluxBox Sekmeleri	8
5.4. FluxBox Temaları	9
5.5. Geniş Bilgi	10

Geçmiş

1.0
İlk sürüm

12 Aralık 2002

AA ve EK

Yasal Uyarı

Bu belgenin, *FluxBox Kurulumu ve Kullanımı*, 1.0 sürümünün **telif hakkı © 2002 Arman Aksoy ve Erkan Kaplan**'a aittir. Bu belgeyi, Free Software Foundation tarafından yayınlanmış bulunan GNU Genel Kamu Lisansının 2. ya da daha sonraki sürümünün koşullarına bağlı kalarak kopyalayabilir, dağıtabilir ve/veya değiştirebilirsiniz. Bu Lisansın özgün kopyasını <http://www.gnu.org/copyleft/gpl.html> adresinde bulabilirsiniz.

BU BELGE “ÜCRETSİZ” OLARAK RUHSATLANDIĞI İÇİN, İÇERDİĞİ BİLGİLER İÇİN İLGİLİ KANUNLARIN İZİN VERDİĞİ ÖLÇÜDE HERHANGİ BİR GARANTİ VERİLMEMEKTEDİR. AKSİ YAZILI OLARAK BELİRTİLMEDİĞİ MÜDDETÇE TELİF HAKKI SAHİPLERİ VE/VEYA BAŞKA ŞAHISLAR BELGEYİ “OLDUĞU GİBİ”, AŞIKAR VEYA ZIMNEN, SATILABİLİRLİĞİ VEYA HERHANGİ BİR AMACA UYGUNLUĞU DA DAHİL OLMAK ÜZERE HİÇBİR GARANTİ VERMEKSİZİN DAĞITMAKTADIRLAR. BİLGİNİN KALİTESİ İLE İLGİLİ TÜM SORUNLAR SİZE AİTTİR. HERHANGİ BİR HATALI BİLGİDEN DOLAYI DOĞABİLECEK OLAN BÜTÜN SERVİS, TAMİR VEYA DÜZELTME MASRAFLARI SİZE AİTTİR.

İLGİLİ KANUNUN İCBAR ETTİĞİ DURUMLAR VEYA YAZILI ANLAŞMA HARİCİNDE HERHANGİ BİR ŞEKİLDE TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA YUKARIDA İZİN VERİLDİĞİ ŞEKİLDE BELGEYİ DEĞİŞTİREN VEYA YENİDEN DAĞITAN HERHANGİ BİR KİŞİ, BİLGİNİN KULLANIMI VEYA KULLANILAMAMASI (VEYA VERİ KAYBI OLUŞMASI, VERİNİN YANLIŞ HALE GELMESİ, SİZİN VEYA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN ZARARA UĞRAMASI VEYA BİLGİLERİN BAŞKA BİLGİLERLE UYUMSUZ OLMASI) YÜZÜNDEN OLUŞAN GENEL, ÖZEL, DOĞRUDAN YA DA DOLAYLI HERHANGİ BİR ZARARDAN, BÖYLE BİR TAZMİNAT TALEBİ TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA İLGİLİ KİŞİYE BİLDİRİLMİŞ OLSA DAHİ, SORUMLU DEĞİLDİR.

Tüm telif hakları aksi özellikle belirtilmediği sürece sahibine aittir. Belge içinde geçen herhangi bir terim, bir ticari isim ya da kuruma itibar kazandırma olarak algılanmamalıdır. Bir ürün ya da markanın kullanılması onay verildiği anlamında görülmemelidir.

1. FluxBox Nedir ?

FluxBox, BlackBox kaynak koduna dayanılarak geliştirilmiş bir X Pencere yöneticisidir. Çok hafif, fazla RAM ihtiyacı duymaması ve çok hızlı olması gibi faktörler nedeni ile bir çok Linux kullanıcısının kalbinde yer kazanmıştır.

FluxBox birçok geliştirilmiş özelliğe sahiptir ve en önemlisi de, diğer pencere yöneticileri gibi, birçok kütüphane kullanma ihtiyacı duymaz.

2. İndirme

Bu belge hazırlanırken en güncel sürüm, FluxBox-0.1.14 sürümüydü. Bu dosyayı direkt olarak ana web sayfasındaki [Download](#) bölümümü takip ederek indirebilirsiniz.

Veya doğrudan indirmek isteyen olursa <http://twtelecom.dl.sourceforge.net/sourceforge/fluxbox/fluxbox-0.1.14.tar.bz2> adresini kullanabilir.

3. Kurulum

Şimdi dosyayı indirdik ve indirdiğimiz dosyanın ismi `fluxbox-0.1.14.tar.bz2`

Bu dosyayı ilk önce açıyoruz ve kurmaya başlıyoruz:

```
# tar -xvjf fluxbox-0.1.14.bz2

# cd fluxbox-0.1.14
# ./configure --prefix=/usr

# make

# make install
```

Not: `./configure --help` yazarak diğer yapılandırma seçeneklerini öğrenebilir ve kendi sisteminize göre yapılandırmayı değiştirebilirsiniz. Aşağıdaki seçeneklerle biz kendi sistemimize göre değiştirdik. Eğer isterseniz sizde aynen uygulayabilirsiniz:

```
# ./configure --prefix=/usr \
               --with-x \
               --enable-kde \
               --enable-gnome \
               --enable-xft \
               --enable-xmb

# make

#make install
```

3.1. Yapılandırma Seçenekleri

—with-x

X başlık dosyaları kullanılarak derleme yapılır.

—enable-kde

KDE desteğini etkinleştirir.

—enable-gnome

GNOME desteğini etkinleştirir.

—enable-xft

xft yazı desteğini etkinleştirir. (Türkçe karakterlerde sorunlu olduğunu söylüyeyim.)

—enable-xmb

Xmb yazıtipi desteğini etkinleştirir.

Kurulum bittikten sonra fluxbox, `/usr/bin` altına kurulmuş olacaktır. Kontrol etmek için aşağıdaki komutu uygulayabilirsiniz:

```
$ which fluxbox
/usr/bin/fluxbox
```

4. FluxBox Ayarları

Kurulum tamamlandıktan sonra, herhangi bir kullanıcı için aşağıdaki gibi bütün ayarları yapmanızda fayda vardır. Şimdi ilk önce bir kullanıcı dizinine fluxbox dizinini açıyoruz ve gerekli olan diğer dosyaları bu dizin altına kopyalıyoruz:

```
$ mkdir ~/.fluxbox
$ cp /usr/share/fluxbox/init ~/.fluxbox/init
$ cp /usr/share/fluxbox/keys ~/.fluxbox/keys
$ cp /usr/share/fluxbox/menu ~/.fluxbox/menu
```

FluxBox pencere yöneticisinin ayar dosyalarının kaydedildiği dosya `~/.fluxbox/menu` dosyasıdır. Bu 'menu' dosyasının ayarlanması ile kısa bir bilgiyi [FluxBox Menüsü](#) (sayfa: 7) bölümünde bulabilirsiniz.

Bundan sonra yapacağımız ayar ise fluxbox penceresinin çalıştırılması ile ilgili olan ayarlar olacaktır.

Şimdi sıra hangi çalışma seviyesi ile çalıştığımızı tespit etmeye geldi. Bunu anlamak için aşağıdaki komutu veriyoruz:

```
$ /sbin/runlevel
N 3
```

Görüldüğü gibi, benim çalıştığım çalışma seviyesi 3. Sizininde 5 veya daha değişik bir rakam çıkabilir (mesela suse de 2 gibi). Telaşa kapılmayın. :-)

4.1. X Giriş Penceresine FluxBox'ın Eklenmesi

4.1.1. GDM kullanıyorsanız

`/etc/X11/gdm/Sessions/` dizininde bir metin düzenleyici ile `fluxbox` isimli bir dosya oluşturup içine

```
#!/bin/bash
exec /usr/bin/fluxbox
```

yazın ve kaydedin. Daha sonra bu dosyayı çalıştırılabilir yapın:

```
chmod +x fluxbox
```

Bir dahaki GDM açılışında FluxBoxt karşınıza çıkacaktır. Çalıştırmak için seçebilirsiniz.

Not: GDM'nin yeni sürümlerinde pencere yöneticisi doğrudan grafik arayüzden eklenip çıkarılabilmektedir.

4.1.2. KDM kullanıyorsanız

`/etc/X11/xdm/Xsession` dosyasını bir metin düzenleyici ile açın. Bu dosya aşağıdaki gibi görünebilir.

```
# now, we see if xdm/gdm/kdm has asked for a specific environment

case $# in

1)

    if [ -x /usr/share/apps/switchdesk/Xclients.$1 ]; then

        exec -l $SHELL -c "/usr/share/apps/switchdesk/Xclients.$1";

    fi;

case $1 in

failsafe)

    exec -l $SHELL -c "xterm -geometry 80x24-0-0"

;;

gnome)

    exec -l $SHELL -c "gnome-session"

;;

kde|kde1|kde2)

    exec -l $SHELL -c "/usr/share/apps/switchdesk/Xclients.kde"

;;

twm)

# fall back to twm

    exec -l $SHELL -c "/usr/share/apps/switchdesk/Xclients.twm"

;;

esac

esac
```

Buraya eklemeniz gereken sadece fluxbox ile ilgili olan satır:

```
....
....

twm)

# fall back to twm

    exec -l $SHELL -c "/usr/share/apps/switchdesk/Xclients.twm"

;;
```

```
fluxbox)

exec -l $SHELL -c "/usr/bin/fluxbox"

;;

esac

esac
```

Şimdi de `/etc/kde/kdm/kdmrc` dosyasını açın ve `SessionTypes=` ile başlayan satının sonuna `fluxbox` sözcüğünü ekleyin:

```
[X-*-Greeter]

# Session types the users can select. It is advisable to have "default" and
# "failsafe" listed herein, which is also the default.
# Note, that the meaning of this value is entirely up to your Session program.

SessionTypes=default,kde,gnome,failsafe,fluxbox,
```

Bir dahaki GDM açılışında FluxBox karşınıza çıkacaktır. Çalıştırmak için seçebilirsiniz.

4.2. X'i Linux Konsolundan Çalıştırıyorsanız

Şimdi biz sadece 3. çalışma seviyesinde çalışanların nasıl ayarlama yapmaları gerektiğini anlatacağız. Bunun için yapmamız gereken, kullanıcı ev dizini altında yoksa `.xinitrc` dosyasını oluşturmak ve bu dosyanın içine gerekli olan komutu yerleştirip, sonra `startx` komutu ile fluxbox pencere yöneticisinin başlamasını sağlamak. Aşağıdaki komutu aynen uyguluyoruz:

```
$ echo "exec /usr/bin/fluxbox" > ~/.xinitrc
```

Bu komuttan sona fluxbox pencere yöneticisi çalıştırmak için:

```
$ startx
```

komutunu veriyoruz. Hepsi bu kadar.:-) Sempatik yapısı ile FluxBox bize merhaba diyecektir.

Not: Eğer fare ile sağ tıkladığınızda menüler görülmez veya eksik görülürse:

```
$ fluxbox-generate_menu
```

komutunu uygulayıp, FluxBox Pencere yöneticisini tekrardan çalıştırın.

5. FluxBox Kullanımı

Eğer herşey yolunda ve problemsiz bir şekilde geliştirse, Fluxbox sade ve çarpıcı görüntüsüyle karşımıza çıkacaktır. Çok sade bir yapısı olduğu için, KDE/GNOME ortamına alışkın olanlar hemen sorabilir: Peki iyi güzel ama, nerde bu menüler, nasıl çalışacak bütün programlar? En alttaki çubuk da neyin nesi?

Kısaca anlatalım bu konuyuda.

5.1. FluxBox Araç Çubuğu

Öntanımlı olarak, pencerenin en altında ve ortada olan paneldir.

Şekil 1. FluxBox araç çubuğu

Sağ tarafta 2 tane ok(yön) tuşları ve sol tarafta gene 2 tane ok(yön) tuşları vardır.

Sağ taraftaki yön tuşları masa üstleri arasında geçişi sağlamaya yarar. Yani 1. Masa üstünden 2. masa üstüne burdaki yön tuşları sayesinde geçebilirsiniz. Öntanımlı olarak 4 tane masa üstü verilmiştir. Bu sayı ihtiyaca göre daha da artırılabilir ama bence gerek yoktur. Her masa üstünün 'one, two vb..' ismi vardır , ancak bu isimleri kendiniz tekrar yapılandırabilirsiniz.

Sol taraftaki yön tuşları ise, şu anda etkin olan masa üstündeki açık (çalışan) programlar arasında geçiş yapmayı sağlar. Mesela diyelim bir masa üstünde 5 tane program açtığınızda, bu sol taraftaki yön tuşlarını kullanarak, istediğiniz programın önplana çıkmasını sağlarsınız.

Araç çubuğunu kişiselleştirmek çok kolaydır. Mesela şimdi fare ile araç çubuğunun istinde sağ tıklayın ve karşınıza çıkan 4 seçeneği dikkatle inceleyin:

Placement

Araç çubuğunun masa üstündeki konumu belirtir. Kendi isteğinize göre, aşağıda, yukarda, sağda, solda veya ortalarda durmasını sağlayabilirsiniz.

Always on top

Bu seçenek ile, menünün her zaman diğer pencerelerin üstünde kalmasını sağlarsınız.

Auto Hide

Otomatik olarak menünüzün gizlenmesini sağlar. Fare ile üstüne geldiğinizde tekrar açılacaktır.

Edit current workspace name

Bu seçenek ile, o an çalıştığınız masa üstünün adını değiştirebilirsiniz. Seçtikten sonra istediğiniz ismi verin ve ENTER tuşuna basarak etkin hale gelmesini sağlayın.

Not: Bir pencere simge halinde iken, fare ile sağ tıkladıktan sonra **Send** seçeneğini kullanarak, o pencerenin veya programın başka bir masa üstüne gönderilmesini sağlayabilirsiniz.

5.2. FluxBox Menüsü

Masa üstünde (araç çubuğu hariç) boş bir alana gelip, fare ile sağ tıkladığımızda açılan menüdür.

Şekil 2. FluxBox menüsü

Biz bu menüyü kullanarak programları çalıştıracacağız. Şimdi hemen aklımıza bir soru gelebilir: Peki bu pencereye nasıl başka programlar ekleyebiliriz veya silebiliriz?

Bu menü doğrudan `~/ .fluxbox/menu` dosyası ile ilgilidir. Eğer bu dosyanın yapısını değiştirirsek, o zaman burdaki menüde istediğimiz programın görülmesini veya silinmesini sağlayabiliriz.

Şimdi bu dosyayı herhangi bir metin düzenleyici ile açalım ve biraz inceleyelim:

```
[begin] (Ad)           => Menunun ana adı
[exec] ( ) {}          => hiçbirşey yapma manasına gelir
[submenu] (alt)        => Menu altında yeni bir alt-menu yaratır.
  [submenu] (alt2)     => Bir önceki "alt" menünün altına
                        alt2 adlı bir menu daha yaratır.
    [exec] (Prog Adı) {Çalıştırılacak Dosya}
                        => alt2 menüsünde program seçeneği
    [exec] (Prog2) {Konum2}
                        => 2. programımız
  [end]                => alt2 menusunun bitişini gösterir
[end]                 => alt menusunun bitişini gösterir.
[end]                 => Menu'nün bitişini gösterir.
```

Şimdi basit bir örnek menü yapalım:

```
[begin] (Fluxbox)
[exec] ( ) {}
[submenu] (Net)
  [exec] (Mozilla) {/usr/bin/mozilla}
  [exec] (Mozilla Mail) {/usr/bin/mozilla -mail}
  [exec] (Sylpheed) {/usr/bin/sylpheed}
[end]

[submenu] (Multimedia)
  [exec] (Licq programı) {/usr/bin/licq}
[end]

[submenu] (Console)
  [exec] (Aterm) {/usr/bin/aterm}}
[end]

[end]
```

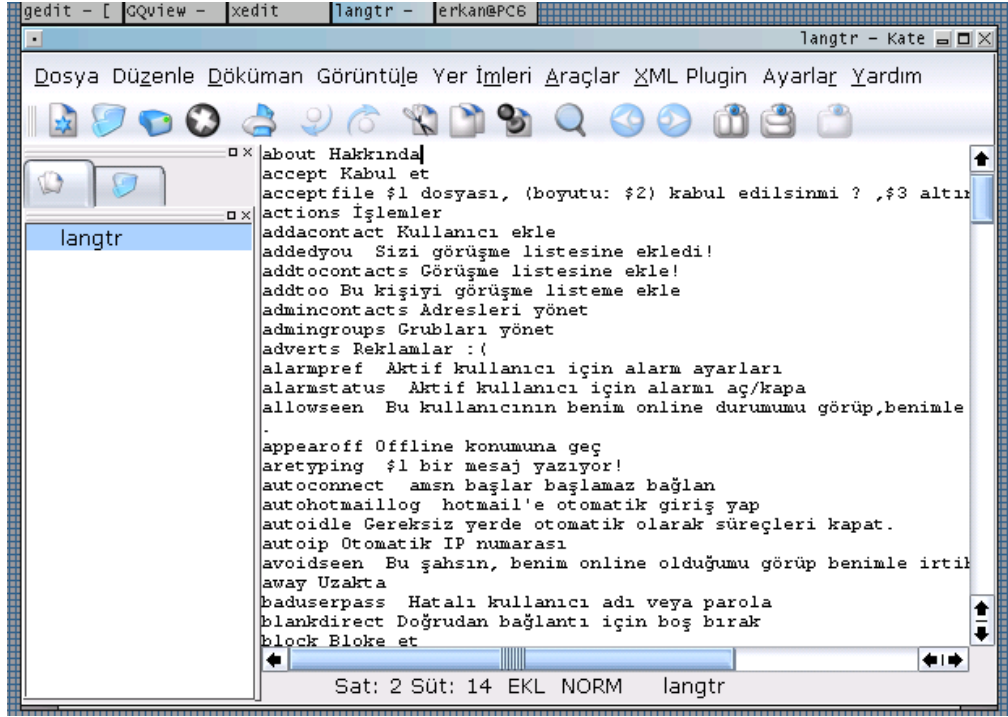
Görüldüğü gibi, menülerin yapılandırılması çok basittir. Bu sayede menüdeki program sayısını çoğaltabilir veya azaltabilirsiniz. Kendi isteğiniz ve arzunuza göre bunu yapın.

Not: Ayrıca öntanımlı menülerin oluşturulması için `fluxbox-generate_menu` komutunu kullanabilirsiniz. Daha sonra bu menülerde istediğiniz işlemi yapabilirsiniz.

5.3. FluxBox Sekmeleri

FluxBox içinde bir pencere açtığınızda, bu pencerenin sol üst köşesinde, dikdörtgen şeklinde birşey görürsünüz. Bunun size kazandıracığı avantaj, bir masa üstünde birden fazla açık pencere varsa, bu pencerelerin dikdörtgenlerine tıklayarak, hızlı bir şekilde Programlar arasında geçiş yapabilirsiniz.

Şekil 3. FluxBox sekmeleri

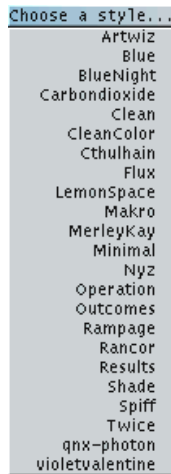
Ancak burda ufak bir özellik var. Eğer yukardaki gibi bütün menüleri sekmeler halinde açılmasını istiyorsanız, o zaman ilk açılan menünün dikdörtgenine fare ile sağ tıklayarak, diğer menülerinde bu sekmeler içinde açılmasını sağlamanız gerekli. Aksi takdirde açılan diğer menülerin dikdörtgenleri kendi gruplarını oluşturacakları için, iç içe sekme halinde görünmez.

5.4. FluxBox Temaları

Ne kadarda sade bir yapısı da olsa, FluxBox için hazırlanmış Tema çeşitlerinin sayısını bende bilmiyorum. :-)

Yeni bir temaya geçmek için; **Menu => Fluxbox-menu => Styles** tıklayın ve açılan menüden istediğiniz temayı seçin.

Şekil 4. FluxBox temaları

Peki yeni bir tema nasıl ekleyeceksiniz?

O da çok basit. FluxBox için bulabileceğimiz resmi olan temalar aşağıdaki adreste:

<http://fluxbox.sourceforge.net/themes.php>

Kendi arzunusa göre bir tanesini indirin. Mesela, http://fluxbox.sourceforge.net/download/themes/contrib/olav_violetvalentine.tar.bz2 temasını indiriniz. Daha sonra bunu kendi ev dizininize kopyalayın veya aşağıdaki tek komut ile de işlemin tamamlanmasını sağlayabilirsiniz:

```
bz2 dosyaları için:
tar -xvjf olav_violetvalentine.tar.bz2 -C ~/.fluxbox/

tar.gz dosyaları için:
tar -xvzf xxxxxxxxx.tar.gz -C ~/.fluxbox/
```

Daha sonra `reboot/restart` felan etmenize gerek yok. `Fluxbox-menu => Restart` kısayolunu tıklayarak, hemen değişikliklerin uygulanmasını sağlayabilir ve yeni indirdiğiniz temanın kullanım için menülerde seçilir hale gelmesini sağlayabilirsiniz.

Eğer temaların kullandığı arkaplan resmini beğenmediyseniz veya kendi çocuğunuzun resmini arka plan olarak kullanmak istiyorsanız, oda sorun değil. Bunun için ilk önce `~/.fluxbox/init` dosyasını herhangi bir metin düzenleyici ile açın ve

```
session.screen0.rootCommand:
```

yazan satırı aşağıdaki şekilde değiştirin.

```
session.screen0.rootCommand: bsetbg -f /nerdeyse_buresim/resim.png
```

Hepsi bu kadar.:-) Artık bundan sonra FluxBoX ile tamamen başbaşasınız.

5.5. Geniş Bilgi

FluxBox ile ilgili ayrıntılı bilgileri her zaman olduğu gibi ana web sayfasında bulabilirsiniz. Geniş ve ayrıntılı bilgi için <http://fluxbox.sourceforge.net/docbook/en/html/> adresine bakmayı unutmayın.

Notlar

Belge içinde dipnotlar ve dış bağlantılar varsa, bunlarla ilgili bilgiler bulundukları sayfanın sonunda dipnot olarak verilmeyip, hepsi toplu olarak burada listelenmiş olacaktır.

Bu dosya (fluxbox-kurulum.pdf), belgenin XML biçiminin \TeX Live ve belgeler-xsl paketlerindeki araçlar kullanılarak PDF biçimine dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

4 Şubat 2007